

Į pasakišką praeitį nukeliančios Lietuvos dvarų legendos

Tamsūs žiemos vakarai, kupini jaukumo ir šventiškos nuotaikos - puikus metas sekti pasakas, pasakoti paslaptingas istorijas ir legendas. Kviečiame pasidomėti kai kuriomis legendomis, nuo senos, amžius pasakojamomis ir susijusiomis su Lietuvos pilimis ir dvarais.

Iki šių dienų gyva XIX amžiaus legenda, susijusi su **Paežerių dvaru**, kur vaizdingoje ežero pakrantėje stovi puošnūs rūmai. Pasakojama, kad kadaise dvarininkas pamilo tarnaitę dvare dirbusią vežėjo dukrą, ši ėmusi lauktis dvarininko kūdikio. Siekiant išvengti konfliktų mergina buvo išsiųsta pas pusbrolių į kitą dvarą. Ten kūdikį pagimdžiusi tarnaitė atnešė dukrą dvarininkui ir paliko ant rūmų laiptų, o pati šoko į ežero bangas. Dvarininkas mergaitę užaugino, o paskendusią tarnaitę buvo pastatytas paminklas. Sako, mylinti mergelė negali palikti šio pasaulio ir iki šiol vaidenasi ne tik dvaro rūmuose, bet ir apylinkėse. Pasakojama, kartais mantant baltą šešėlį merginos su vualiu, kuris ištripta ryto rūke...

Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos nuotr.

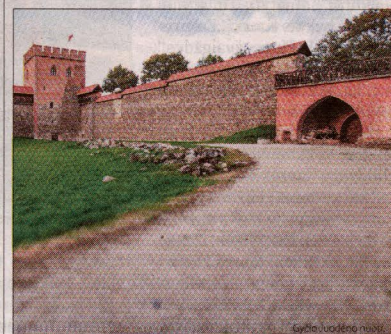
Gylio Juodeno nuotr.

Trakų Vokės dvaras įsikūręs vietoje, apie kurią iki šiol prisimenamos itin senos legendos. Dar XIV amžiuje, kai pro čia žygiavo kryžiuočių kariai, buvo pasakojama, kad šiose apylinkėse vyrus vilioja ir giriose klaidina gražuolės seserys - laumės, vadintos Vokės vardais. 1375 m. Vokės vardas pirmą kartą paminėtas istoriniuose šaltiniuose.

Gylio Juodeno nuotr.

Plungės dvaro parko istorija taip pat siejama su sena legenda - pasakojama, kad šis parkas įkurtas senosios pagoniškos šventvietės, alko vietoje. Iki pat šiandien parko lankytojai gali pamatyti ir įspūdingą, vieną seniausių, didžiausių Lietuvoje ąžuolą, vadinamą Perkūno ąžuolu, apie kurį sekamos paslaptingos istorijos...

Gylio Juodeno nuotr.

Viename sename **Liubavo dvaro** žemėlapyje pažymėtas ir mažutis pastatėlis, kurio paskirtis, dažną nustebinanti - priglausti gulbes. Tai, kad Liubavo dvarininkai mylėjo šiuos orius paukščius ir jais rūpinosi, puikiai papildė Liubavo, kaip romantiškojo Lietuvos dvaro įvaizdį. Įdomi ir dvaro sąsaja su bene garsiausia Lietuvos istorine asmenybe tarp moterų - Barbora Radvilaite. Dvaras, priklausęs Barbaros pirmajam vyrui, Stanislovui Goštautui, vėliau atiteko Žygimantui Augustui, o tuomet - broliui Radvilai Rudajam. Visiems žinoma Barbaros Radvilaitės ir Žygimanto Augusto meilės istorija dažnai pajavairinama legendomis. Pasak vienos iš jų, gulbės į Lietuvą atkeliavo būtent kaip Žygimanto dovana Barbarai. Tiesa, dabar ne paslapstis, kad gulbės Lietuvoje gyvena ir gerokai anksčiau, tačiau kas žino, galbūt Liubave, netoli Vilniaus, jos galėjo būti įkurdintos ir galbūt šio dvaro aplinkoje kadaise vaikštinėdama Barbora gėrėjosiu nuostabiais oriais paukščiais...

Poetas, rašytojas Vladislavas Sirokomlė (1823-1862) kūrinyje „Išklyso iš Vilniaus po Lietuvą“ aprašė savo kelionę 1858 metais ir papasakojo apie daugelį Lietuvos senųjų istorinių vietų ir pastatų. Pasakodamas apie **Medininkų pilį** jis įpina ir legendų. Pasak rašytojo, šios, vienos seniausių Lietuvoje pilies pradžios nežinome nei iš istorijos, nei iš padavimų, tačiau tyrinėjant griuvėsius „... buvo kalbama apie randamus čia milžinų kaulus, tokius didelius, kad blauzdikaulis buvęs sulig augaloto vyro ūgiu.“ Toliau V.Sirokomlė pasakoja: „...Remiantis padavimais, girdėtais prie Krėvos, Medininkų pilis turėtų būti Krėvos pilies viennetė. Stačiusi ją kažkokia dievų ar milžinų gentis. Jie buvę tokie stiprūs, kad mūrininkai, tuo pat metu dirbdami ir Medininkuose, ir Krėvoje, esančiuose vienas nuo kito už 4 mylių, skolinamiesi plaktukus, permesdavę juos oru.“